

ingediend op **1891** (2023-2024) – Nr. 1
20 november 2023 (2023-2024)

Voorstel van resolutie

van Els Ampe

over de morele plicht
om slachtoffers van seksueel misbruik
in de Kerk en in katholieke scholen,
internaten en zorginstellingen die door
de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden,
een stem te geven en te steunen,
en om nieuw seksueel misbruik te voorkomen

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° de getuigenissen in het Vlaams Parlement, in de Bijzondere commissie voor de evaluatie van de aanpak van seksueel misbruik in de Kerk en in andere gezagsrelaties in het algemeen en van de rol van instellingen en voorzieningen op het terrein van jeugd, welzijn en onderwijs in het bijzonder;
- 2° de getuigenissen van slachtoffers van actueel seksueel misbruik in de Kerk in de documentaire 'Godvergeten';
- 3° de werkgroep Mensenrechten in de Kerk, die schreeuwt om gerechtigheid voor de 1762 mensen die bij de werkgroep seksueel misbruik hebben gemeld, en de 1411 mensen die al sinds 1992 lijden omdat ze als minderjarige, vaak zelfs op zeer jonge leeftijd, het slachtoffer werden van seksueel misbruik door geestelijken;
- 4° het Vaticaan, in de volksmond 'Rome' genoemd, dat door de Belgische kardinalen en bisschoppen ingeroepen wordt als hiërarchische overste en potentieel sanctionerende overheid in zaken van seksueel misbruik in de Kerk. Slachtoffers die naar Rome zijn getrokken, zijn er op een muur gebotst. Rome heeft niet opgetreden tegen pedoseksuele geestelijken zoals Roger Vangheluwe, die zelfs zijn titel kon behouden. Als Rome niet optreedt, kunnen de slachtoffers nergens heen. Ze kunnen zelfs niet naar het College voor de Rechten van de Mens stappen, want het verdict van die instantie is dat het Vaticaan immuun is;
- 5° het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 20 november 1989, in het bijzonder artikel 19, dat de verdragsstaten oplegt om alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen en alle maatregelen op sociaal en opvoedkundig gebied te nemen om het kind te beschermen tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie, met inbegrip van seksueel misbruik, zolang het kind onder de hoede is van de ouder of ouders, een wettige voogd of iemand anders die de zorg voor het kind heeft. Die maatregelen moeten zo nodig doeltreffende procedures omvatten voor de invoering van sociale programma's om te voorzien in de nodige ondersteuning van het kind en van diegenen die de zorg voor het kind hebben, alsook procedures voor andere vormen van voorkoming van gevallen van kindermishandeling en voor opsporing, melding, verwijzing, onderzoek, behandeling en follow-up van zulke gevallen, en als dat van toepassing is, voor de inschakeling van rechterlijke instanties;
- 6° het artikel 22bis van de Grondwet, dat bepaalt dat elk kind recht heeft op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit. Elk kind heeft het recht zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan. Met die mening wordt rekening gehouden in overeenstemming met de leeftijd en het onderscheidingsvermogen van het kind. Elk kind heeft recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen. Het belang van het kind is de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat. De wet, het decreet of de regel, vermeld in artikel 134 van de Grondwet, waarborgen die rechten van het kind;
- 7° het decreet van 12 februari 2010 houdende instemming met het Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, opgemaakt in Lanzarote op 25 oktober 2007;
- 8° de ontwerpresolutie Child abuse in institutions: ensure full protection of the victims van de Raad van Europa van 4 mei 2010;
- 9° de juridische context voor onder meer hulpverleners in artikel 422bis, 458 en 458bis van het Strafwetboek;
- 10° het decreet van 15 december 1998 houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg;

- 11° het decreet van 2 maart 1999 houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik;
 - 12° het voorstel van resolutie van 9 november 2011 betreffende de opvolging van de aanbevelingen van de bijzondere Kamercommissie betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk;
 - 13° het protocolakkoord van 5 juni 2009 tussen de Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferzorg;
 - 14° het protocol van 30 maart 2010 tussen de minister van Justitie en de Vlaamse minister van Welzijn betreffende Kindermishandeling;
 - 15° het besluit van de Vlaamse Regering van 12 oktober 2001 ter uitvoering van het decreet van 19 december 1997 betreffende het algemeen welzijnswerk, in het bijzonder artikel 16, dat de volgende taken als mogelijke aanvullende taken van een centrum voor algemeen welzijnswerk (CAW) vermeldt:
 - a) de hulp- en dienstverlening aan slachtoffers van misdrijven, overeenkomstig het samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg;
 - b) de hulpverlening aan seksuele delinquenten, overeenkomstig het samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik;
 - 16° het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014, waarin de Vlaamse Regering onder meer het engagement aangaat om de werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling te versterken;
 - 17° de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014, waarin de volgende acties zijn opgenomen:
 - a) een sensibiliseringscampagne om het thema 'geweld tegen jonge kinderen' blijvend onder de aandacht te brengen;
 - b) een decretale verankering van de werking van de vertrouwenscentra kindermishandeling, met een correcte positionering in het welzijns- en gezondheidslandschap, en met name ten aanzien van de intersectorale toegangspoort integrale jeugdhulp en het onderzoek van situaties maatschappelijke noodzaak;
 - c) een onderzoek, in samenwerking met de FOD Justitie, naar de mogelijkheid van casegebonden overleg over kindermishandeling tussen de justitiële, de politievrije en de hulpverlenende sectoren. Daarbij kan in een of meer gerechtelijke arrondissementen een proefproject worden opgezet, waarbij vanuit de praktijk nagegaan wordt volgens welke bepalingen dat overleg gerealiseerd kan worden;
- overwegende dat:
- 1° de feiten van pedofilie binnen de Kerk de deelstatelijke bevoegdheden raken;
 - 2° een consistent beleid ten aanzien van slachtoffers en daders van seksueel misbruik een gedeelde verantwoordelijkheid is van de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap;
 - 3° het Vlaams Parlement een actieve rol wil opnemen in het beleid rond seksueel misbruik in katholieke scholen, internaten en zorginstellingen die door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd;

- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° ervoor te zorgen dat er in alle scholen in Vlaanderen en Brussel voordrachten gehouden worden over machtsmisbruik en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Aan kinderen die het slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag zijn, wordt verteld tot welke onafhankelijke organisatie ze zich kunnen richten. De kosten voor die voordrachten komen voor rekening van de inrichtende machten van de scholen (onderwijsnetten). De voordrachten worden georganiseerd in het eerste leerjaar van het basisonderwijs om potentieel seksueel misbruik zo vroeg mogelijk te stoppen;
 - 2° de documentaire 'Godvergeten' in het leerplan geschiedenis of levensbeschouwing op te nemen;
 - 3° een financiële bijdrage te eisen van elk bisdom voor de CAW's. De CAW's gebruiken dat geld om de facturen te betalen van psychologen en psychiaters die slachtoffers van misbruik in de Kerk begeleiden;
 - 4° alle facturen van psychologen en psychiaters van slachtoffers van seksueel misbruik in de Kerk levenslang te vergoeden (via de CAW's);
 - 5° in elke Vlaamse provincie op minstens één kerkplein een beeld of monument op te richten om de slachtoffers van seksueel misbruik binnen de Kerk te herdenken. Dat beeld of monument wordt geplaatst en onderhouden op kosten van het plaatselijk bisdom;
 - 6° de immuniteit van het Vaticaan in Vlaanderen op te heffen. Dat is immers de enige manier om ervoor te zorgen dat Rome de verantwoordelijkheid niet kan ontlopen;
 - 7° niet toe te staan dat het Vaticaan, de Kerk of een lokale geloofsgemeenschap iemand een celibaat oplegt. Als er aanwijzingen zijn van buitenlandse druk of inmenging vanuit het Vaticaan, de Kerk of de lokale geloofsgemeenschap om een huwelijk tussen een inwoner van Vlaanderen – priesters en paters inbegrepen – te verhinderen, dan wordt de erkenning van de parochie voor de rooms-katholieke eredienst geschorst. Als er daarvoor bewijzen zijn, dan wordt de erkenning ingetrokken;
 - 8° transparantie te eisen van elke eredienst over de hiërarchie in de organisatie;
 - 9° alleen houders van een attest van goed gedrag en zeden toegang te verlenen tot een internaat of zorginstelling;
 - 10° een rol te spelen op het vlak van preventie en behandeling van daders;
 - 11° elke instelling die kinderen onder haar hoede heeft, te verplichten om een verzekering af te sluiten tegen kindermisbruik, zodat de medische kosten van het slachtoffer levenslang vergoed kunnen worden;
 - 12° ervoor te zorgen dat slachtoffers die contact opnemen met een meldpunt, altijd bij dezelfde persoon terechtkunnen zodat ze zich veilig voelen, tenzij een slachtoffer zelf vraagt om door een ander persoon geholpen te worden, naar het voorbeeld van de praktijk bij de werkgroep Mensenrechten in de Kerk;
 - 13° elke persoon die werkt voor een instelling die door de Vlaamse Gemeenschap wordt gesubsidieerd en die op de hoogte is van strafbare feiten, te onderwerpen aan een aangifteplicht bij de politie.

Els AMPE